

Заява

**Каардынацыйнага камітэту Беларускай нацыянальнай платформы
Форуму грамадзянскай супольнасці Усходняга партнёрства
адносна разгортвання выбарчай кампаніі і масавых рэпрэсіяў**

г. Менск

22.06.2020

Каардынацыйны камітэт Беларускай нацыянальнай платформы Форуму грамадзянскай супольнасці Усходняга партнёрства выказвае рашучы пратэст дзеянням беларускіх уладаў пад час кампаніі па выбарах прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Грунтуючыся на:

- справаздачах¹ кампаніі незалежнага назірання за выбарамі прэзідэнта “Праваабаронцы за свабодныя выбары”, якую праводзяць сяброўскія арганізацыі БНП ФГС УП праваабаронцы цэнтр “Вясна” і Рэспубліканскае праваабарончае грамадскае аб’яднанне “Беларускі хельсінскі камітэт”,
- зваротах (1, 2) згаданых вышэй арганізацыяў да Вярхоўнага камісара Арганізацыі Аб’яднаных Нацыяў і шэрагу спецыяльных дакладчыкаў ААН,
- супольнай заяве беларускіх праваабарончых арганізацыяў²,

Каардынацыйны камітэт БНП ФГС УС лічыць грубым парушэннем нацыянальнага і міжнароднага права, дэмакратычных прынцыпаў і правоў чалавека наступныя дзеянні беларускіх уладаў:

- Арышт, утрыманне пад вартаю і крымінальны пераслед прэтэндэнта ў кандыдаты ў прэзідэнты Віктара Бабарыкі, а таксама кіраўніка яго ініцыятыўнай групы Эдуарда Бабарыкі. КК БНП ФГС УП лічыць адвольным і незаконным арышт Віктара і Эдуарда Бабарыкаў паколькі яны былі пазбаўленыя канстытуцыйнага права на своечасовую юрыдычную дапамогу, а нагоду для іх затрыманняў - палітычна матываванай. Мы расцэньваем як палітычны і псіхалагічны ціск на патэнцыйнага кандыдата Віктара Бабарыку з боку афіцыйных уладаў Беларусі крымінальны пераслед яго сябраў, былых калегаў і партнёраў па працы ў Белгазпрамбанку, а таксама ўвядзенне Нацыянальным банкам Беларусі часовай адміністрацыі ў Белгазпрамбанку.
- Арышт, утрыманне пад вартаю і крымінальны пераслед Сяргея Ціханоўскага, кіраўніка ініцыятыўнай групы па вылучэнні на пасаду прэзідэнта Святланы

¹ 8-17 траўня 2020 году

[Аналітычная справаздача па выніках назірання за рэгістрацыяй ініцыятыўных груп па вылучэнні кандыдатаў у Прэзідэнты](#)

[Аналітычная справаздача аб назіранні за фарміраваннем тэрытарыяльных выбарчых камісій 25-31 траўня 2020 году](#)

[1-7 чэрвеня 2020 году](#)

[8-14 чэрвеня 2020 году](#)

² <http://spring96.org/be/news/97703>

Ціханоўскай, а таксама іншых сябраў гэтай ініцыятыўнай групы. Лічым, што затрыманне Сяргея Ціханоўскага і яго паплечнікаў адбывалася ў сітуацыі відавочнай правакацыі з боку супрацоўнікаў праваахоўных органаў. Звяртаем увагу на тое, што Святлана Ціханоўская заяўляла пра факты псіхалагічнага ціску на яе з боку невядомых людзей і на адмову органаў унутраных спраў праводзіць праверку па дадзеных фактах.

- Адміністрацыйныя арышты Паўла Севярынца, Міколы Статкевіча і іншых апазіцыйных палітыкаў і актывістаў, здзейсненыя за ўдзел у легальных пікетах па зборы подпісаў за кандыдатаў у прэзідэнты Беларусі. Паводле беларускіх праваабарончых арганізацый², якія ўваходзяць у БНП ФГС УП у перыяд ад 6 траўня да 18 чэрвеня 2020 году па адміністрацыйных артыкулах у мэтах палітычнага пераследу за выказванне меркавання былі затрыманыя 97 асобаў, якія агулам атрымалі 1246 сутак арышту. Паводле гэтых жа артыкулаў 105 асобаў атрымалі штрафы агульным памерам каля 90.000 рублёў (больш за 40.000 долараў ЗША). Асобна звяртаем увагу на дрэнныя ўмовы для арыштаваных у ізалятарах часовага ўтрымання, якія праваабарончыя арганізацыі БНП ФГС УП расцэньваюць як жорсткія, бесчалавечныя і такімі, якія прыніжаюць годнасць.
- Разгон мірных вулічных акцыяў салідарнасці з затрыманымі і рэпрэсаванымі, гвалтоўныя жорсткія затрыманні іх удзельнікаў. 19 чэрвеня 2020 году ў адносінах да грамадзянаў складзеныя каля 270 пратаколаў аб адміністрацыйных правапарушэннях за парушэнне парадку арганізацыі ці правядзення масавых мерапрыемстваў, а таксама за непадпарадкаванне законнаму патрабаванню службовай асобы³. Паводле інфармацыі⁴ сяброўскай арганізацыі БНП ФГС УП праваабарончы цэнтр “Вясна” 20 чэрвеня за ўдзел у мірных акцыях салідарнасці” у Беларусі былі затрыманыя каля 30 асобаў.
- Затрыманні журналістаў, якія выконвалі свой прафесійны абавязак пад час асвятлення мірных вулічных акцыяў. Паводле інфармацыі сяброўскай арганізацыі БНП ФГС УП “Беларуская асацыяцыя журналістаў”, 19 чэрвеня ў Беларусі з ужываннем гвалту былі затрыманыя 13 супрацоўнікаў сродкаў масавай інфармацыі⁵. 20 чэрвеня ў горадзе Ганцавічы пад час асвятлення мірнай акцыі пратэсту з выкарыстаннем сілы былі затрыманыя 2 журналісты сайту “Першы рэгіён”, на іх складзеныя пратаколы за непадпарадкаванне законным патрабаванням службовай асобе⁶.
- Ціск на журналістаў і рэдакцыі сродкаў масавай інфармацыі пад час перадвыбарчай кампаніі. Ад 1 траўня да 21 чэрвеня 2020 году журналісты незалежнага тэлеканалу “Белсат” Зміцер Лупач і Міхась Арышнскі былі асуджаныя на 10 і 21 сутак адміністрацыйнага арышту адпаведна, 11 разоў журналісты гэтага тэлеканалу былі

³ Інфармацыя Міністэрства ўнутраных спраў, паводле <https://news.tut.by/society/689623.html>

⁴ <http://spring96.org/be/news/97731>

⁵ <https://baj.by/be/content/pa-kraine-zatrymlivali-zhurnalistau-spis>

⁶ <https://1reg.by/2020/06/21/gancevichskih-zhurnalistov-budut-sudit-za-nepovinovanie-zayavlenie-glavnogo-redaktora/>

асуджаныя да штрафаў за працу без акрэдытацыі на суму 10 179 беларускіх рублёў (каля 4 200 долараў ЗША), канфіскаваныя 22 адзінкі тэхнікі⁷.

Кіраўнік беларускага бюро “Радыё “Свабода” атрымаў ад міністра інфармацыі Беларусі пагрозу пазбаўлення акрэдытацыі за тое, як рэдакцыя асвятляе падзеі ў краіне⁸.

Каардынацыйны камітэт БНП ФГС УП лічыць, што згаданыя вышэй факты сведчаць пра палітычна матываваныя рэпрэсіі, накіраваныя супраць дэмакратыі і яе механізмаў. У створаных беларускімі ўладамі ўмовах выбары не могуць адбывацца як транспарэнтная дэмакратычная працэдура.

Мы заклікаем беларускія ўлады

- прыслухацца да заяваў Еўрапейскай службы знешніх дзеянняў⁹, чальцоў Еўрапейскага парламенту¹⁰, беларускіх праваабарончых арганізацыяў²,
- неадкладна вызваліць усіх адвольна затрыманых пад час перадвыбарчай кампаніі палітыкаў, сябраў ініцыятыўных групаў, палітычных актывістаў,
- спыніць іх далейшых пераслед і любое незаконнае ўмяшанне ў выбарчы працэс,
- забяспечыць дэмакратычнасць, транспарэнтнасць і адкрытасць выбарчага працэсу.

Мы заклікаем міжнародную супольнасць

- да актыўнага ўплыву на беларускія ўлады, накіраванага на спыненне пераследу і рэпрэсіяў грамадзянаў Беларусі, якія ўдзельнічаюць у выбарах прэзідэнта і патрабуюць дэмакратыі і законнасці мірнымі канстытуцыйнымі сродкамі,
- да салідарнасці з затрыманымі палітыкамі, чальцамі ініцыятыўных групаў, актывістамі і палітычна рэпрэсаванымі грамадзянамі.

Мы заклікаем грамадзянаў Беларусі, грамадзянскую супольнасць, палітычныя партыі і недзяржаўныя арганізацыі

- да салідарнасці з рэпрэсаванымі,
- да адзінства ў данясенні да ўладаў сваёй грамадзянскай пазіцыі,
- да супольнага патрабавання дэмакратычных выбараў.

⁷ Інфармацыя атрыманая Сакратарыятам БНП ФГС УП ад афіцыйнай прадстаўніцы тэлеканалу “Белсат” у Беларусі Ірыны Слаўнікавай

⁸ <https://www.svaboda.org/a/30681692.html>

⁹ https://eeas.europa.eu/delegations/belarus/81205/node/81205_be?fbclid=IwAR2QK-irkrsoVWprFrpddpPDuh9yBEaxPvAaDHvqcdRhv-pSuvHoDkz1Zk

¹⁰ <https://elpnariai.it/en/statement-on-belarus/>